

ВИРОБНИЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЙОГО РЕСУРСІВ

Виробничий потенціал підприємства – це максимально можливий випуск продукції за одиницю часу в натуральному вираженні відповідно до встановленого плану. Він залежить від наявних у підприємства в розпорядженні матеріальних, фінансових і трудових ресурсів. Виробнича потужність визначається із урахуванням використання виробничого обладнання і площ в повному обсязі, застосування нових технологій, поліпшення процесів організації виробництва і праці, створення якісної продукції.

Виробнича потужність і виробнича програма вимірюються в однакових показниках, до найбільш простих і точних вимірів відносять натуральні одиниці. У тих одиницях, в яких планується виробництво продукції (тоннах, штуках, метрах), вимірюються і виробничі потужності. Наприклад, виробнича потужність металургійних підприємств - в тоннах виплавки металу і виробництва прокату, машинобудівних заводів - в штуках виготовлених машин; потужність цукрових заводів та інших підприємств харчової промисловості – в тоннах сировини, що переробляється в готову продукцію.

Виробнича потужність є змінною величиною, вона залежить від таких факторів:

- продуктивності праці;
- впровадження нової техніки і оснастки;
- вдосконалення технологічних процесів;
- організації виробництва і праці;
- інших факторів.

Виробнича потужність – величина динамічна, розраховується стосовно до певного періоду часу або на календарну дату. Вона поділяється на вхідну, вихідну, проектну, середньорічну, очікувану, нормативну.

Вхідна потужність – це потужність на початок планового періоду, зазвичай на початок року.

Вихідна потужність – це потужність на кінець планового періоду

Проектна потужність – це максимум потужності, який досягається в ідеальних умовах.

Очікувана потужність становить 92% проектної потужності і характеризує ефективність потужності або її використання.

Ефективність потужності визначається як співвідношення очікуваної та проектної потужності.

Далі розраховується показник «ефект». Ефект (Е) – це величина відносини фактичного виходу продукції до ефективності потужності.

Нормативна потужність – максимум потужності па відібраних виробництвах, яка завжди нижче або еквівалентна проектної потужності. Вона визначається як добуток співмножників - проектної потужності, коефіцієнта використання і ефекту.

Виробнича потужність визначається в основному в натуральних одиницях. Від рівня використання виробничої потужності підприємства залежить обсяг випуску продукції.

Різниця між виробничою потужністю й виробничою програмою (обсягом виробництва) є *резервом підприємства*.

Виробнича програма будь-якого підприємства повинна бути обґрунтована існуючими виробничими ресурсами (виробничими фондами, трудовими і матеріальними ресурсами), а також виробничою потужністю підприємства.

Література

1. Александров Д. *Історичні аспекти правового регулювання управління активами. Підприємництво, господарство і право. 2006, № 4, С. 86–90.*

2. Галуза С., Артемов В. *Оцінка використання активів у аналізі ефективності підприємства. Економіка України. 2005, № 6, С. 86–89.*

УДК 519.86

*В.В. Левченко, студент,
М.В. Лисенко, к.ф.-м.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ВИКОРИСТАННЯ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

З розвитком суспільства відбулося різке збільшення обсягів виробництва, з'явилася необхідність вирішувати завдання планування і управління, вироблення прогнозів на майбутнє та ін. Збільшився обсяг інформації, яку необхідно враховувати при вирішенні таких завдань, необхідно враховувати також зв'язок між окремими, здавалося б, не пов'язаними між собою явищами. Все це зручно реалізовувати в рамках економіко-математичного моделювання.

Математичну модель можна представити як внутрішньо-замкнуту систему математичних співвідношень без протиріч, яка служить дієвим інструментом відтворення певного класу якісних або кількісних